

umazane tvoje roke od g. Leben-a, nisi vreden, da bi temu čevlje izzul. Rad, prerad, bi se Krajnc opral, zato pa tudi deluje z vsami sredstvi. Nekaj svojih podreptnikov je milo, mlo naberačil, naj gredo zanj lepo vreme k ordinarijatu delati. No in ti možje so imeli več kristjanskega namiljenja s Krajncovo stisko in so šli v Maribor beratič zanj. Komedijski! Radovedni smo samo, koliko časa nam še bodo Krajncu dobrohotno pustili pri nas. Odgovornost za gotove slučajnosti pri naših prenapetih razmerah naj gre drugim. Mi pa bomo svoje že storili! Prihodnjic več!

Heče. Zadnji dan minulega leta smo pokopali najstarejšega vaščana, posestnika g. Anton Kutscher-ja, ki je dosegel visoko starost 85 let. Rajni je bil značajan, obče priljubljen mož, priden gospodar, pa joj, bil je obenem tudi prepričan Nemec in naprednjak. To je moralo gotove ljudi tako hudo boleti, da rajnkemu starcu še za pogrebom niso šli. Ne onega tistih "dobroarčnih znancev", tistih pravih "ehtnih" kristjanov ni bilo pri pogrebu, čeprav je bil njihov sosed. Krajncova metoda in ljubezen!

Dobje pri Planini. Dragi "Štajerc", imam ti zopet nekaj novega in sicer prav zanimivega poročati: Tukajšni kramar Tonč Terzan ali kakor se on sam imenuje "Zvonimir" je v polnem zaupanju računil na to, da postane tukaj v Dobbi tudi posilem župan, kakor je postal posilem kramar, brez znanja in brez denarja. Ali to pa ni šlo in ni šlo. Župnik Vurkelc je na vse mogoče načine agitiral za njega. Najprej je blagoslovil njegovo hišo, potem vse hiše odborikov, povsod je nagovarjal in prosil, naj ga volijo za župana, pa ni šlo in ni šlo. Povabil je tudi hribovkega Jožeta na furež, ga traktiral s klobasami in pečenko, samo da bi mu pomagal do županskega stolčka, ali vse je bilo brez uspeha. Zdaj ete se že prepričali, Vi župnik in Vaši podreptniki, da nismo več v srednjem veku? Kramerja je pa res lepi pot pripravil do županskega stolčka njegov oče in župnikov podreptnik, kateri je v velikih dolgih svojo leso barantijo moral zapustiti; tako bi morda nameral val njegov sin ali posilem kramar s občino napraviti, pa ni šlo in tudi nikoli ne bo šlo, ako bi se Vurkelc, kateri se mogoče čuti v nekakem sorodu s njim, tudi na glavo postavil. Župnik Vurkelc je pa baje nameral to vse drugače, on je mislil, da bo kramar nosil le ime župana, županov bo pa on sam, da bodeta delala kar "po domače", kakor delata v drugih zadevah, in nakladala davkoplačevalcem ogromna bremena, in pridobila na ta način svoto denarja, s katerom bi župnik svoj teater katerega navidezno imenuje "kaplanije" lašje zgotovil. Denarja, katerega je natehtal od nezavednih kmetov, mu je zmanjkalo, in zdaj ne more več naprej s stavbo. To pa ne gre tako; zdaj se več ameta župnik in posilem kramar, da nismo več v srednjem veku? Ako še nista na jasnem, bomo še poskrbeli, da bodeta vidva in cela javnost še kaj svedeli.

Tibi opazovalec.

Iz Amerike. Seattle Wash 18. decembra 1909. V Ameriki je že tak zrak! Drug hoče družega prealepariti, drug drugega okraštati ali oškodovati in naj bo dotičniku prav ali ne, kšeft je kšeft, pravi jud, in baš oni, ki so zdaj najbogatejši in v Ameriki največ posedujejo, so poprej kradli kakor srake! Tako so si mislili Gatemani (Spušalci) ljudje čez ograjo na razstavno ozemlje, in pri tem pokradli 28.000 dolarjev. Povprečno so kradli po 100 dolarjev na dan, na "Deutscher Tag", "Seattle dan" in "Saft dan", pa celo čez dve tisoč dolarjev; na te dneve je bilo jako veliko ljudstva, pri tem pa tudi njih kšeft uspešnejši. Nadalje je bilo pokradenega blaga — umetnih stvari, bogatih rud itd. v vrednosti za 20.000 dolarjev. Zaključena je bila razstava 16. oktobra in med tem časom, to je od 1. junija do 10. oktobra je obiskalo 3.740.561 oseb razstavno ozemlje. Lepo za tako mlado, še ne 50 let staro mesto! Leta 1848 se je naselil tukaj prvi naseljenik Ed. V. Fournier, kateri je sedaj najbogatejši človek v Seattle, stokratni milijonar in med tem časom se je razvijalo in rastle mesto, kakor gobe po dežju, danes šteje blizu (če ne čez) 300.000 prebivalcev. V Ameriki seveda to nič novega ni! Kjer se odpre nova industrija, tam hiše kar iz tal

rastejo, in prebivalci kar iz neba padajo. Kakor hitro pa se industrija vstavi, da ne odgovarja ogromnim dohodkom produciranege blaga, požrešnim kapitalistom, zaprejo industrijo in čakajo na boljše čase, delavce pa pustijo skozi prste gledati ali pa premisljajati "božjo previdnost." Je tako pametno urogeno, da prvi sejejo a drugi žanjejo, brez da bi si pot raz čela obrisali; se vozijo v inopozantnih avtomobilih, stanujejo v komfortno opremljenih palačah, se valjajo našemljene dame in razuzdani delančiči; kopljejo v šampajncu, medtem ko uboga žena trpečega delavca toliko nima, da bi utešila glad že mogoče par dni lačnemu otroku in poleg še mora stanovati v kakih razdrapanih nezdravi bajti pod kakim mostom ali celo pod milim nebom, kar se v Ameriki le žal premnogokrat dogaja. Potem pa se še najdejo taki kujoni, da celo trdijo, da je to "božja uredba". Potem bi bila to tudi "božja uredba", ko so tukajšni velemljionarji uničili 10.000.000 mernikov pšenice, samo skoz to, ker je bila nadprodukcijska pšenice; cene pšenice niso hoteli znižati, pač pa povišati, in zato so uničili 10 milijonov mernikov pšenice. Na tisoče rodbin pa je gladu umiralo po Ameriki medtem časom, ko so krvočno magnati sežigali pšeničo. In takem redu naj bi mi rekli "božja naredba"? Ah pojdite se solit! Vi sveti (?) pobožni (?) odrešeniki trpečega ljudstva! Drugega ni nič posebno novega v Ameriki. Tolikokrat nam objubljena prosperiteta pri zadnjih predsedniških volitvah še nas delavce do danes ni arečala, še plava vedno neke nad nami v rajskih višavah! Vse drugo bi šlo, ako bi ne bil delavec podoben oslu, ki je rekel: da trava le tako dolgo časa raste dokler jaz živim! Pri sopetnih volitvah bodo pa zopet svojo najdražjo od narave podeljeno prepričanje prodali za par cigar in kozarec jetmenove vode! In sužnost se bode nadaljevala! Da bi se pa delavci navduševali za kako koristno organizacijo, pa v gotovih elementih energije in dobre volje manjka. In gospod župnik mi ne bode odveze dal!

Gospodarska bodočnost štajerske dežele.

Spisni delatni poslanec Jos. Orsag.

Ko sem zadnjič v deželnem zboru govoril o veliki železniški liniji Dunaj-Spljet (glej "Štajerca" 1. številko t. l.), se je to misel splošno posdravilo. Lahko rečem, da niti najhujši moji nasprotniki niso mogli tajiti, da je ta ideja brezprimernega gospodarske važnosti za seleno našo štajersko domovino. Iz tega je razvidno, da vsi čutijo, kako potreben je sistematično delo. Vse gre naprej in tudi mi ne smemo zaostati! Naše mišljenje pa ne sme segati le do konca lastnega nosa, marveč imeti moramo širše obzorje.

Zgornje in srednje štajerski kmetje so že davno pokazali, da znajo ceniti pomen pametnih železniških prog. Pred par meseci zbralo se je na tisoče kmetov v Gradcu in je odločno zahtevalo zgradbo teh svojih železnic. Veselje je bilo pogledati te krepke moke kmetakega stanu, ki so enkrat prav razumljivo za svoje gospodarstvo demonstrirali. Pri nas na spodnjem Štajerskem pa se ljudstvo žalibog še veliko premalo za železniška vprašanja zanima. Vsaka politična malenkost, vsaka strankarska otročarija se mu zdi važnejša. In vendar imajo pametne železnice za deželo isto veljavo, kakor šile za truplo. Ako hočemo torej tudi v naših krajih napredovati, ako hočemo boljše gospodarsko bodočnost, potem se moramo enkrat odločno za zgradbo novih železnic, potrebnih železnic boriti.

Iz tega stališča sem jaz v deželnem zboru vzel besedo in za moj predlog so tudi vsi slovenski poslanci glasovali. Seveda, a tem predlogom še ni ničesar storjenega. Treba bode še mnogo truda in mnogo edinosti, predno se spodnještajerske naše želje uresničijo. Vendar pa hočem tudi danes na tem mestu par besed izpregovoriti.

Deletni zbor se je v principu za tisti železniški načrt izjavil, kateri bi omogočil najkrajšo zvezo Dunaja s Dalmacijo (s Spljetom). Vsi so s svojim glasovanjem priznali, da je ta misel dalekosežna in važna. S tem pa

seveda še ni rečeno, da so vse železnice že gotove. Ali — začetek je storjen. Ravno tako resnično, kakor velikanška važnost te linije za našo Štajersko, ravno tako istinito je, da je treba — denarja. Z resolucijami se ne zida železnica. Denarja treba! Ali denar se mora tudi tako preskrbeti, da ne bodejo davkoplačevalci preveč prizadeti. To je naša skrb. Preglejmo torej stvar!

V poštev pridejo dve vrsti nameranih železnic: 1. lokalne in 2. glavne železnice. Lokalne železnice bi potrebovale skupaj 31 milijonov kron stroškov. Za naše kraje bi bile od teh zlasti sledeče železnice važne: Rogatec-Krapina (2.660.000), Maribor-Wies (8.000.000) in Ormož-Ljutomer (3.790.000). Štajerska dežela ima zdaj gotovi sklad za lokalne železnice v znesku K 30.000.000, od katerega je že 9.000.000 K (torej 20%, od 30 milij.) na razpolago. Vzemimo 3 milijone za rezervo za pozneje. Porabimo pa 6 milijonov. S tem denarjem bi bilo mogoče, vse štajerske lokalne železnice graditi in to za poredoma po njih nujnosti in važnosti! Dobro naj si citatelji zapomnijo: vse lokalne železnice!

Kar se tiče skupine II. (glavne železnice), pač ni treba na velikanški njih gospodarski pomen opozarjati. Dve železnici glavne vrste so: longitudinalna in transversalna. Prva se tiče deželne meje Aspang-Brežice, obege pa m. dr. tudi še sledeče delne proge: Radgona ali Purkla-Rogatec in Rogatec-Brežice. Proga bi bila: Friedberg-Hartberg-Gleisdorf- (v Gradec) Feldbach-Radgona-Rogatec-Brežice. V zgornjem delu se stvar še lahko spremeni. Druga (transversalna) proga se tiče deželne meje Aspang-Sp. Drauburg. Šla bi tako-le: Friedberg-Hartberg-Gleisdorf-Gradec-Leibniz-Pölsing-Wies-Saldenhofen-spodnji Drauburg.

Pomen vseh teh projektiranih železnic je naravnost neprecenljiv. Za nas Štajerce bi bila vavvarjena zveza Dunaj-Spljet (Dalmacija), ki bi prinašala ves orientalski promet v naše kraje. To bi bilo milijone in milijone denarja na leto. Vse denar za zgradbo teh železnic, ki šteje zopet na milijone in milijone, bi tudi v deželi našel. Bilo bi to 31 in 46, torej 77 milijonov kron denarja! Pričelo bi se pri nas nove industrije, nova trgovina, in — kar je glavno — cene kmetijskih pridelkov bi bile veliko višje. Za kmete, za delavce in obrtnike bi bile te železnice torej naravnost velikanški dobiček, ki bi z vsakim letom naraščal in blagostanje naše dežele zviševal. Poleg tega ima pa ta misel veliki državni interes in zlasti iz strateškega (vojaškega) stališča je velevažen. Pomisliti se mora, da bi bila to najkrajša zveza Dunaja s Dalmacijo, ki bi skrajšala te pot Dunaj-Spljet za celih 147 kilometrov. Vsa davčna moč dežele bi se dvignila!

Te dve glavni železnici bi kostali 46 milij. kron. Dežela bi morala 20%, t. j. 10 milij. prispevati. Za velike regulacije ob rekah Štajerske se bode moralo itak posojilo vzeti. Obenem bi se lahko to svoto vzelo. Kajti izplačalo bi se na vsak način!

Razunati hočem čisto pohlevno, kot črnogledec. Lokalne železnice bi torej srednje 2% naloženega kapitala, glavne železnice pa srednje 2½%, nosile. Dežela štajerska bi imela torej k večjemu za vse te železnice 330.000 K plačati. To je malenkost. En procent deželnih doklad znaša namreč 170.000 K. Mi bi torej niti 2%, ne potrebovali! Vse te za gospodarstva bodočnosti naših krajev velevažne železnice bi nas torej niti 2% deželnih doklad ne kostale. Dobicek pa bi bil velikanški! Mi plačujemo 50%, za dobrodelne namene, za šole itd. Zakaj bi torej ne plačali 2% za nas, za kmeta, za ljudstvo, za našo bodočnost. Pri vsemu temu pa še nekaj: Te železnice so glavne, so torej take, za katere bi morala država v šep poseči. Ako država to stori — in akbr državnih poslancev bode to! — potem sploh mi v deželi niti krajcarja plačati ne bomo!

Pametni možje bodejo znali razsoditi, ali imam prav, ali ne. Na vsak način upam, da v tem velevažnem vprašanju ne arečam zanikernega, ki bi nasprotoval! Ljudstvu se je iz de-

želnega zboru vedno le malenkosti prinašalo. Moje mnenje pa je, da dežela nima samo zahvalnosti, marveč tudi dati. Hočem torej, da prinesemo mi deželni poslanec ljudstvu nekaj doma in sicer v prvi vrsti upanje na boljše gospodarsko bodočnost! Delujmo za ljudstvo, za gospodarstvo!

Naša zelena domovina štajerska bodi pozdravljena...

Novice.

Grazdojstva na Črni gori. List „Radnik“ prinaša zelo zanimiv članek o krvoločnem postopanju črnogorskega kneza Nikite, ki je našim narodnjakom vzor slovanskega vladarja in pod katerega oblast bi tudi radi slov. ljudstvo spravili. Evo, kaj piše „Radnik“: 1856. se je uprlo nekoliko vodij iz plemena Kučimov nasilju in oholosti očeta in strica sedanjega črnogorskega kneza. Oče Mirko Petrovič je šel s vojaki nad plemo Kučimov in je pobil 140 najboljših mož tega plemena. Da bi popolnoma zatrl Kučime je pobil s svojimi vojaki tudi neke deco. 18 otročičev, starih komaj po 2 leti, je pomoril Mirko Petrovič. Nedolžna kri je tekla v potokih. Po smrti kneza Mirka je prišel na črnogorski prestol brat Danilo, stric sedanjega kneza, ki je bil krvolok, kakršnih je malo. Enega dne je dal na log svojemu perjaniku (vojaku), naj gre v dvor rodbine Kadičev in naj mu ženo Todoru Kadiča pripelje, ki je bila na glasu kot zelo lepa. Strojeno. In knez Danilo jo je zaprl v svoje dvore ter jo onemastil. Moš onemastene žene je sklenil ovesti. Kmalu je ubil perjanika ter nato 1. avgusta l. 1860. tuži kneza Danila samega v Kotoru. Današnji knez pa je prekosil v krvoločnosti očeta in strica. Todoru Kadiča je umoril ter s njim 90 njegovih sorodnikov, zapalil 69 domov, oplnil in zatrl ves rod Kadičev, da ni več kamenja, kjer je stal kak dvor. Pobit otroke, žene, starce... Današnji knez je sovražnik omikanih ljudi. Če le more, pobije vsakega, kdor se mu zdi sumljiv. Tako je umoril Bogdanc Medvedica (okrajnega načelnika), B. Bracanovića, (učitelja), Lazarja Štarevića, Vladimira Tomića (sodnika), Gr. Nikčevića (abs. pravnika) i. t. d. Te umore je izvršil na razne načine pod krinko zakona, iz zasede, s strupom. Zastrupil je znamenitega moža Miloša Pavliča. Pavličevga prijatelja in tovariša Tomića je vkoval v železje. Perjaniki so ga mučili na vse načine, nazadnje so ga dejali v dvorano, polno plina in zapalili. Veliko število inteligentnih Črnogorcev je imel po 10—14 let v ječah, okovane, ne da bi jih zaslišal; tako S. Kaludjerovića, I. Vomića, I. Lipovca, H. Martinovića in dr. Od narodnih poslancev, izvoljenih l. 1901, je ubil popa Marko Tomića in Sime Plamenca; osem jih je pa izgubil iz Črne gore, ostale pa z vso vlado in petimi ministri ima še danes v ječah zaprte in okovane. Zadnje dve leti je umoril 20 najboljših predstavnikov ljudske stranke ter vrge v ječo na traji ali daljši čas na tri tisoč ljudi. Danes je v okovih na Črni gori 230 najboljših političnih osebnosti. Iz političnih motivov je ukončanih v ječi celo nekaj deklet iz nižje gimnazije! V dveh letih so podgali in porušili kneževi perjaniki na njegov ukaz 20 domov! V enem domu umorili dvoje nežnih otrok. V najnovejši aferi v Vasojevičah je zaprtih 490 oseb, ki so se podali v boj za svoje politične pravice. V Kolašinu pa ni bilo pobitih (postreljenih) samo pet, ampak 10 ljudi, kar je dokazano. Govori se pa, da bo te dni zopet 30 Črnogorcev pogubljenih. Tako piše „Radnik“. In lahko dostavimo: To je „kultura“ pol dirjih balkanških držav. Prvaški veleizdajalci pa hočejo našo domovino razbiti, da bi nas pod želo srbskih kraljemorilcev in črnogorskih tiranov spravili.

Iz Spodnje-Stajerskega.

Polhovke — živje! Naš prijatelj Tebničmar nam piše: Veste kaj, gospod redaktor, zdaj se pa vse neha! Najraje bi zapel:

„Jetzt ist mir alles gleich!“

Verkaufte mein letztes Gwandel

ich geh' ins Himmelreich“...

Vse se neha, gospod redaktor, vse, vse, vse, vse, pa še enkrat vse! Zadržaj sem napisal za

„Štajerca“ poročilo o shodu v „narodnem domu“, na katerem so ptujski prvaški aklenili, da ne bodejo „trihtrerjev“ na glavi nosili, kakor je to očel Zelenik predlagal, marveč le polhovke, lepe, sivobeke polhovke, kupljene od Kočevarjev... To sem napisal, ker sem bil sam zraven in sva še z Zelenikom liter. izabele brez soda-vode spila, Brumenu pa sem špegle pobral, ker bi drugače čeznje padel. Po svoji vesti sem to napisal. Spal sem na-to prav dobro. Drugo jutro ostanem, spijem štamperli sivovke in črno kavo, pogladim svoj špicport, ki mi bode šele zrastlel in grem na cesto. Hotel sem malo okoli sebi pogledati. In lepo je bilo! Ko pogledam v prvi auslog, že vidim tistega Rusa ali Čerkeša, ki prodaja „Zacherlin“ in ki nosi iz solidnosti do ptujskih prvakov polhovko. Prijazno mu pokimam, a on mi ne odzdravi, ker je iz papirja. Kmalu nato mi pridejo nasproti neke gospodične s kratkimi kikelcami. Znanе so mi in dobro vem, da bi morale boste boditi, ko bi ne bila njih družina dobila nemškega denarja. Zdaj nosijo polhovke in Bzg se usmili, zakaj bi jih ne nosile? Polbi so ljubke živalice, kakor podgane, zakaj bi te frajlice ne nosile polhovk? Podgane so ljubke in tudi mlade goske so ljubke živalice in „jedes Tierchen hat sein Pläsierchen“...

Sel sem torej mimo teh gosk — pardon, gospodič — nathome pa sem se vpraševal: Narodna noša je izginila in Slovenci so jo pozabili; zdaj so pa „ovo“ „narodno nošo“ izumili: ali to gre? Sreča me je neki prvaški šibar. Noge kakor užgalice, namesto trebuha luknja, izgledal je kakor sedem suhih let akupaj. Ali polhovko je imel, prav, kajti brez polhovke bi se ga sploh ne vidlo. Od daleč je bila sploh samo polhovka videti in bilo je, kakor da bi plavala v zraku. Šele ko je prišla bliže, opazilo se je, da je pod polhovko kupček neureč... In šel sem naprej, ves zadovoljen, da se modra misel polhovka tako lepo razširja. Kar nakrat pa sem obzval, v ušesih mi je začnelo, pred očmi se mi je bliskalo. — kaj pa je to? Pri gledališču izvrševalo je nekaj lampistov svojo dolžnost. Pospravljali so razno v tisti luknjici, ki jo rabi ves svet, in metlje so šumele po tlaku. Naši lampisti so sejele močje in razumejo svojo dolžnost. Niti sam Hribar v Ljubljani, ne zna tako česte pometati. Vse to vem že davni. Ali začudilo me je le to, da so imeli ti močje — polhovke na glavi. Samo ob sebi to ni nič čudnega, kajti lampisti so gotovo bolj potrebni za človeško družbo, kakor tiste slovenske frajlice, ki zaradi nemškega denarja ne hodijo boste. Čudno je le tole: Prvački in prvakinje ne nosijo polhovke za parado, ptujski lampistijih pa nosijo takrat, kadar ceste pometajo in stranišče čedijo! Zato so ptujski lampisti stokrat višji gospodje! In to, gospod redaktor, me je tako razburilo, da sem bil ves iz sebe. Zdaj se mi šele polhovke dopadejo...

Nemški divjaki v Ptaju? Pod tem naslovom vpije in tuli Spindlerjev „Narodni dnevnik“, kakor da bi se res uboj in umor zgodil. Kaj pa je bilo? Na postaji v Ptaju imajo nekega načelnika Reichelna, katerega živj krst ne mara. Moš je povod, kjer je bil dole v službi, najalabše spomine zapustil. Denunciral je uradnike, njegova žena je obdolišla uslužbenca tatvine itd. in le pred sodnijo so si dotičniki zamogli dobiti pravice. V Ptaju je prišel Reichel na impertinentni način preganjati vse, ki ne trobijo v njegov rog. Ko je prišel Reichel na komando „od gro aj“ župana obiskati, ga je ta moralčno vun vrgelel itd. itd. In za tega človeka se zdaj „Narodni dnevnik“ poteguje! Mi vemo, kdo je njegov dopisnik (tisti, ki zna tako lepo za vglami stati!). Reichelnu pa so napravili mladi ljudje navadno „mačjo godbo“. Iz te nedolžne demonstracije napravil je omenjeni list že najhujše nasilje, pravi, da so demonstranti udrti v pisarno, vse razbili in grozili s revolucijo itd. Podli lažnik! Članek je od prve do zadnje besede falotstvo in nam le dokazuje, da je gospoda pri „Narodnem dnevniku“ zadnji čut avarota izgubil! Mi privoščimo Reichelnu, da ga „Narodni dnevnik“ brani. Ali pomagalo mu to ne bode...

V društvu „Krigerjev“ v Ptaju vladajo menda prav lepe razmere, tako da se Bogu smili.

Društvo je menda samo zato tukaj, da gotovi gospodje à la žnidar Vesjak, Pinterič e compagnia beila paradižajo in se bahajo ter nekeke generale igrajo. Vse drugo je pa postranska stvar. Glavno je menda, da pride žnidar Vesjak pri akofovem dohodu in nepovabljen na trg, pa čeprav s svojim nastopom sebe in svoje društvo osmeji. Reklo se bode, da morda prehudo sodimo. Pa ni tako, kajti še hujše in ojustreje besede se nam silijo na jezik. Razmere v tem društvu so namreč še take, da smrdijo po javnemu škandalu. Vzemimo n. p. sledeči slučaj: Svoj čas so razni prvaški gospodje kakor Pinterič, Mahorič itd. na vse mogoče načine silili g. Andreja Bobič, da naj društvu „Krigerjev“ pristopi. Bilo je to začasa ustanovitve tega društva, ki je vsekakor tako potrebno, kakor v dežju raztrgani „parazol“. No, po dolgem prigovarjanju pustil se je g. Bobič tudi zapeljati, da je res društvo pristopil. Stori ni to zaradi lepih očij Vesjaka ali Pinteriča, marveč v prvi vrsti zato, da bi imel v času bolezni ali neurete gotovo podporo. Odkar društvo obstoji, je bil g. Bobič član in je pošteno ter redno svoje domače plačeval. No, in to je že precej let sem. Zdaj pa je g. Bobič bolehal in namesto da bi ga društvo zdaj primerno in pošteno podpiralo, dalo mu je neko „abfertigungs“ v sneku 10 kron in ga — isbrisalo. To je pošteno in lepo in krščansko in slovensko, kaj? Najprej človeku med okoli ust mazati, da pristopa, potem mu skozi desetletja denar pobirati in končno, ko bi se moralo pomagati, pa človeka vanj vreči! To je ravnanje in to dela čast temu društvu, ki se tako ponaha. Vprašamo vse druge člane in „Krigerje“, ako so s takim krutim postopanjem zadovoljni? Kar se je zdaj g. Bobiču zgodilo, to se zna tudi vsakemu drugemu pripetiti. Na vsak način pa je cela ta zadeva javni škandal, za katerega je po našem mnenju „Krigerjski“ odbor odgovoren. In mi za danes le toliko povemo. Enkrat pa posvetimo natančneje v ta blog!

Prvaški katehet proti šoli. Res žalostne razmere roči prvaška bujarija v naših neurečnih pokrajinah. In najbolj žalostno je to, da razširjajo besno gonjo zlasti oni gospodje, kateri bi morali ljubezen do bližnjega širiti. Velika množina duhovnikov je padla na stališče politično-krijočega fanatizma! To je rak-rana in to je vzrok, da „vera peša“. Mladi kaplani se zaganjajo zlasti proti nemški šoli. Pri temu se obnašajo tako, da jih mora dostikrat celo cerkvena oblast, ki je gotovo zelo potrpečljiva, za ušesa prijeti. Tako n. pr. je kaplan in šolski katehet v sv. Martinu pri Velenju v vsakem osiru hujkal in nasprotoval nemški šoli v Velenju. Fant je sicer sam na tej isti šoli katehet in dobiva primerno plačo od lastnika te šole, nemškega „Schulvereina“. Moral bi biti hvalečen za lepi postranski zaslužek in storiti svojo dolžnost kot plačana pomočna moč šole, ako se že svoje duhovniške dolžnosti ne spominja. Seveda, storiti se ne more dosti proti takemu hujkaču. Katehete nastavlja namreč žalbobo cerkvena oblast. In tej je večidel prav, da političkuje ti „črni kosi“... Proti kaplanu v sv. Martinu se je nemški „Schulverein“ tudi na kneskoškofijstvo pritožil. Upamo, da bode kneskoškofijstvo mladega hujkača pošteno na njegovo dolžnost opominjalo. Za sedaj je dobil nemški „Schulverein“ sledeči nemški odgovor:

„Knez škof. lavantinski konsistorij.
Št. 5427. Maribor, 16. dec.
Na slavni nemški „Schulverein“

Dunaj.
Z osirom na Vaš cenjeni dopis z dne 6. nov. 1909, št. 30.497, se slavnemu „Schulvereinu“ nasmajna, da se v dotični zadevi vršijo poizvedbe in da se je obenem g. kaplana in kateheta v sv. Martinu pri Velenju primerno poudčilo. — K. Hribovšek, pisarniški ravnatelj.“

V tem pismu se je torej precej odkrito izreklo, da se je dotičnega kaplana-hujkača opozorilo na njegovo dolžnost. Upamo, da se je to precej ojstro storilo, kajti taki kaplani imajo presneto debelo kožo. Na vsak način bode treba odločnega nastopanja proti takim nevarnim petelinom črne garde. Ako kakšni politični kaplan ne mara v nemški šoli podučevati, no, saj ga nikdo ne sili, saj gre lahko šabe pet učiti, kajti od šole itak eno figo razumo. Ali breznačajno je, od nemške šole denar jemati in potem proti tej šoli hujkati. To je ligurianstvo najgrše vrste!